Laki

ajoneuvojen siirtämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan ajoneuvon siirtämiseen ja käsittelyyn siirron jälkeen. Mitä tässä laissa säädetään ajoneuvosta koskee myös siinä olevia tavanomaisia esineitä. Muihin ajoneuvossa oleviin esineisiin sovelletaan löytötavaralakia (778/1988).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *ajoneuvolla* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvoja;
2) *tiellä* tieliikennelain (267/1981) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua tietä;
3) *maastolla* maastoliikennelain (1710/1995) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maastoa;
4) *lähisiirrolla* ajoneuvon siirtämistä sijaintipaikan välittömään läheisyyteen;
5) *varastosiirrolla* ajoneuvon siirtämistä kunnan osoittamaan varastoon;
6) *romuajoneuvolla* ajoneuvoa, joka on jätelain (646/2011) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu jäte.

3 §

Varasto ja siirretyn ajoneuvon käsittely

Kunnalla on oltava käytettävissään siirrettyjen ajoneuvojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä varten varasto. Varastoon siirretyn ajoneuvon säilyttämisen ja muun käsittelyn järjestämisestä vastaa kunta.

4 §

Velvollisuus siirtää ajoneuvo onnettomuuspaikalta

Ajoneuvon omistaja, haltija ja kuljettaja ovat velvollisia viipymättä ja viimeistään kahden vuorokauden kuluessa liikenneonnettomuudesta siirtämään ajoneuvon pois onnettomuuspaikalta.

Jos ajoneuvoa ei ole siirretty 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta on velvollinen suorittamaan varastosiirron. Yksityistiellä tapahtuneen liikennevahingon osalta kunta suorittaa varastosiirron yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä.

Jos ajoneuvon sijainnista aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen välittömästi siirtämään ajoneuvon.

5 §

Siirto pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella

Jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti tielle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, poliisi, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi suorittaa lähi- tai varastosiirron aikaisintaan kahden vuorokauden kuluttua säännöksen vastaisen pysäköinnin alkamisesta.

Jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yksityiselle alueelle tai maastoon, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja suorittaa lähi- tai varastosiirron kahden vuorokauden kuluttua alueen omistajan tai haltijan perustellusta pyynnöstä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ajoneuvo saadaan kuitenkin siirtää välittömästi, jos viidestä samalla ajoneuvolla tehdystä pysäköintiä koskevan säännöksen vastaisesta menettelystä on määrätty pysäköintivirhemaksut, jotka ovat maksamatta ja joihin ei voi hakea muutosta.

Jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen välittömästi siirtämään ajoneuvon. Jos pysäköinti aiheuttaa huomattavaa haittaa tien käytölle tai muulle liikenteelle, poliisi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa lähi- tai varastosiirron välittömästi.

Jos ajoneuvo on pysäköity pelastuslain (379/2011) 11 §:n 2 momentin vastaisesti pelastustielle, poliisi tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa ajoneuvon lähi- tai varastosiirron välittömästi.

6 §

Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella

Jos pysäköidystä ajoneuvosta aiheutuu haittaa tiealueella tapahtuvalle kunnossa- tai puhtaanapidolle, korjaus- tai rakennustyölle taikka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai kunnan luvalla järjestettävälle tapahtumalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa ajoneuvon lähisiirron. Yksityistiellä kunta toimittaa lähisiirron yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä.

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Poikkeuksellisissa tilanteissa siirtoon voidaan ryhtyä tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta.

Jos ajoneuvolle ei voida liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi suorittaa lähisiirtoa, sille voidaan suorittaa varastosiirto.

7 §

Hylätyn ajoneuvon siirto

Jos ajoneuvon arvon, kunnon ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että muu ajoneuvo kuin romuajoneuvo on hylätty, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta on velvollinen alueellaan suorittamaan varastosiirron. Yksityistiellä tai yksityisalueella olevalle hylätylle ajoneuvolle kunta suorittaa varastosiirron yksityistienpitäjän tai yksityisalueen haltijan perustellusta pyynnöstä. Tämän pykälän säännöksiä sovelletaan myös poliisin haltuun jääneen hylätyn ajoneuvon siirtämiseen poliisin pyynnöstä.

8 §

Romuajoneuvon siirto

Kunta on velvollinen huolehtimaan romuajoneuvon siirtämisestä alueellaan, jos romuajoneuvon haltija laiminlyö jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa ajoneuvo asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Yksityiseltä piha-alueelta, varastoalueelta tai muulta yksityiseen käyttöön tarkoitetulta erityiseltä alueelta kunta kuitenkin siirtää romuajoneuvon vain yksityisen alueen haltijan perustellusta pyynnöstä.

Kunta voi toimittaa siirtämänsä jätelain 48 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tuottajavastuun piiriin kuuluvan romuajoneuvon suoraan jätelain 58 §:ssä tarkoitetulle kerääjälle tai käsittelijälle. Ennen kuin romuajoneuvo siirretään, siitä on ilmoitettava ajoneuvon liikenneasioiden rekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Ilmoituksessa on kehotettava siirtämään romuajoneuvo seitsemän päivän kuluessa uhalla, että ajoneuvo toimitetaan edellä tässä momentissa tarkoitetulla tavalla jätehuoltoon. Jos omistaja ei ole tiedossa, ilmoitus on kiinnitettävä romuajoneuvoon näkyvälle paikalle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos romuajoneuvo on palanut tai muutoin siinä kunnossa, että se on vaaraksi ympäristölle tai ihmisille.

Romuajoneuvon haltijan velvollisuudesta huolehtia romuajoneuvon toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottopaikkaan ja jätteen hylkäämistä koskevasta kiellosta säädetään jätelaissa.

9 §

Lukituksen avaaminen

Ajoneuvon lukitus tai sen kytkemiseen käytetty ketju, lukko tai muu vastaava väline saadaan avata siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi, ajoneuvon vaurioitumisen ehkäisemiseksi tai ajoneuvon omistajan selvittämiseksi tai tämän tavoittamiseksi.

Ajoneuvon sisätiloissa ja muissa suljetuissa tiloissa saadaan tehdä välttämättömät toimenpiteet siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi tai ajoneuvon vaurioitumisen estämiseksi taikka ajoneuvon omistajan tai haltijan selvittämiseksi tai tavoittamiseksi. Toimenpiteitä tekevällä ei kuitenkaan ole oikeutta päästä ajoneuvossa oleviin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

10 §

Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös

Viranomaisen on ilmoitettava lähisiirrosta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle suullisesti tai kirjallisesti taikka jätettävä sitä koskeva ilmoitus näkyvälle paikalle ajoneuvoon. Viranomaisen on laadittava ajoneuvon lähisiirrosta pöytäkirja tai tehtävä muu kirjallinen merkintä siirtoon liittyvään asiakirjaan.

Viranomaisen on annettava varastosiirrosta kirjallinen päätös, joka on annettava tiedoksi liikenneasioiden rekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa (434/2003). Jäljennös päätöksestä tai siirrettyjen ajoneuvojen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä myös poliisille. Jos ajoneuvon omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain yleistiedoksiantoa koskevia säännöksiä. Päätös on annettava viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen siten kuin tämän lain 13 §:ssä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen antaa ajoneuvon siirtänyt viranomainen. Päätöksessä on mainittava siirron syy, siirretty ajoneuvo, paikka, josta se on siirretty, ja paikka, jonne se on siirretty, sekä siirtäjä ja siirtäjän yhteystiedot.

11 §

Korvaus siirtokustannuksista ja korvauspäätös

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan viranomaiselle ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista sekä hylätyn ajoneuvon tai romuajoneuvon jätehuollosta aiheutuneet kustannukset. Varastosiirrossa säilytyskustannukset peritään varastoon siirtämisen päivämäärästä. Korvaus määrätään kunnan osalta kunnallisen viranomaisen hyväksymän taksan ja valtion viranomaisen osalta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Korvausta ei kuitenkaan saada periä, jos ajoneuvo on siirretty tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa poikkeuksellisessa tilanteessa.

Jos ajoneuvo on ollut luvattomasti kuljettajan käytössä, korvaus peritään ajoneuvon kuljettajalta. Yksityistienpitäjä tai yksityisen alueen omistaja taikka poliisi on velvollinen korvaamaan pyynnöstään siirretyn ajoneuvon siirtokustannukset, jollei niitä saada perittyä ajoneuvon omistajalta. Tiellä tai tiealueella järjestetyn tapahtuman vuoksi siirrettyjen ajoneuvojen siirtokustannukset voidaan periä tapahtuman järjestäjältä.

Siirron toimittavan viranomaisen on korvauspäätöksellään vahvistettava korvauksen määrä. Päätös on annettava tiedoksi 1 momentissa tarkoitetulle omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

12 §

Korvauksen periminen

Korvauksen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Kunta ei ole velvollinen luovuttamaan ajoneuvoa 3 §:ssä tarkoitetusta varastosta ennen kuin 5 §:n 3 momentissa tarkoitetut maksut on suoritettu ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitetut kustannukset on korvattu, ellei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää.

Erityisestä syystä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamiselle voidaan myöntää maksuajan pidennystä. Jos olisi ilmeisen kohtuutonta, se voidaan jättää perimättä tai perittävää summaa voidaan alentaa. Korvauksen määrää vahvistettaessa on vähennyksenä otettava huomioon ajoneuvon arvo, jos kunta on saanut ajoneuvon omistusoikeuden. Mahdollinen ylijäämä on palautettava ajoneuvon edelliselle omistajalle tämän hakemuksesta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa siirron suorittamisesta.

13 §

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen

Jos omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä muuta ajoneuvoa kuin romuajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä, ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty edellyttäen, että ajoneuvon liikenneasioiden rekisteriin merkittyä viimeistä omistajaa tai muuta tiedossa olevaa omistajaa ja haltijaa on yritetty toistuvasti kirjeitse tai muutoin tavoittaa ja kaikki olosuhteet huomioon ottaen on muutoin ilmeistä, että ajoneuvo on tullut hylätyksi.

Jos ajoneuvolla voidaan perustellusti olettaa vielä olevan kohtuullista vaihdanta-arvoa, kun otetaan huomioon ajoneuvon arvo, kunto ja muut ulkoisesti havaittavat seikat verrattuna

11 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin siirtokustannuksiin, tai jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa ei ole ilmeistä, että ajoneuvo on hylätty, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen 60 päivän kuluttua sen jälkeen, kun omistajan tai haltijan on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä.

Ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kuitenkin vasta, kun siirtopäätös on saanut lainvoiman.

Romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa.

14 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun ajoneuvon siirtoa tai siirtokustannusten korvausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

15 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Tämän lain mukaisia toimivaltaisia viranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus alueensa tienpidon tehtävistä vastaavana viranomaisena maantiellä ja kunta kadunpitäjänä katuverkolla. Yksityistiellä ja -alueella toimivaltainen viranomainen on kunta siten kuin 4 ja 6—8 §:ssä säädetään. Poliisin toimivallasta säädetään 4 ja 5 §:ssä. Lisäksi poliisin toimivallasta on voimassa, mitä muualla laissa säädetään.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sopimuksen nojalla antaa kunnalle hoidettavaksi keskukselle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan kunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki (828/2008).

Ajoneuvoihin, joiden siirto tai siirtämistä koskeva päätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka